

פרשנות והתקבלות של נבואות ישעיה כ"ד-כ"ז בספרות בית שני

אביגיל ארוונה

מלגאית מרכז אוריון לשנת תש"ף

דף מקורות להרצאה :

1. ישעיה כד 5-6:

והארץ חנפיה תחמת ישביה כיעברו תורת חלפו חק הפרו ברית עולם. עליכן אלה אכלה ארץ ויאשמו ישבי בה עליכן חרו ישבי ארץ ונשארו אנוש מזער.

2. בראשית ט 16:

והיתה תקשת בענן וראייתה לזכר ברית עולם בין אלהים ובין כל־בשר אשר עליה־ארץ:

3. ישעיה כד 16:

מכנף הארץ זמרת שמענו צבי לצדיק ואמר רזיילי רזיילי איז לי בגדים בגדו ובגדו בוגדים בגדו.

4. ישעיה כו 2-7:

פתחו שערים ונבא גוי־צדיק שמר אמנים. פתחו שערים ונבא גוי־צדיק שמר אמנים. נצר סמוך תצר שלום שלום כי בך בטוח. בטוחו ביהוה עדיעד כי ביהוה צור עולמים. כי השח ישבי מרום קרנה נשגבה לשפילנה ישפילה עד־ארץ וגיענה עד־עפר. תרמסנה רגל רגלי עני פעמי דלים. ארח לצדיק מישגים ישר מעגל צדיק תפילס. אף ארח משפטיה יהוה קוינוד לשמך ולזכרך תאונת־נפש. נפשי אויתיד בלילה אירוחי בקרבי אשחרך כי כאשר משפטיה לארץ צדק למדוי ישבי תבל. חן רשע בללמד צדק בארץ נלחות יעגל ובליראה גאות יהוה.

5. ישעיה נז 1, 20:

הצדיק אבד ואין איש שם על־לב ואנשי־חסד נאספים באין מבין כיימפני הרעה נאסף הצדיק... הרשעים כים נגרש כי השקט לא יוכל ויגרשו מימיו רפש וטיט.

6. ישעיה ס 21:

ועמד כלם צדיקים לעולם יירשו ארץ נצר מטעו [מטעי] מעשה ידי להתפאר.

7. ישעיה סא 6-8:

ואתם כהני יהוה תקראו משרתי אלהינו ואמר לכם חיל גוים תאכלו ובכבודם ותתימרו. תחת בשתכם משנה וכלמה רנו חלקם לכן בארצם משנה יירשו שמחת עולם תהיה להם. כי אני יהוה אהב משפט שנה גדל בעולה ונתתי פעלתם באמת וברית עולם אכרות להם.

8. ישעיה נו 3-7:

ואליאמר ברהנכר הנלוה אליהוה לאמר הבדל יבדילני יהוה מעל עמו ואליאמר הסריס הן אני עץ יבש. כי כה אמר יהוה לסריסים אשר ישמרו את־שבתותי ובחרו באשר חפצתי ומחזיקים בבריתי. ונתתי להם בביתי ובחומתי יד ושם טוב מבנים ומבנות שם עולם אתרלו אשר לא פרת. ובני הנכר הנלוים עליהוה לשרתו ולאקהב את־שם יהוה להיות לו לעבדים כל־שמר שבת מחללו ומחזיקים בבריתי. והביאותים אליה קדשי ושמתים בבית תפילתי עולתיהם וזבחייהם לרצון עלמזבחי כי ביתי בית־תפלה קרא לכלהעמים.

9. דניאל יא 32-34:

ומרשיעי ברית יחניף בחלקות ועם ידעי אלהיו יחזקו ועשו. ומשפילי עם יבינו לרבים ונכשלו בחרב ובלהבה בשבי ובבנה קמים. ובהקשלים יעזרו עזר מעט ונלוו עליהם רבים בחלקלקות.

10. ברית דמשק א 11-1 ב 1:

ויקם להם מורה צדק להדריכם בדרך לבו. [ ] ויודע לדורות אחרונים את אשר עשה בדור אחרון בעדת בוגדים הם סרי דרך. היא העת אשר היה כתוב עליה כפרה סורירה כן סרר ישראל. בעמוד איש הלצון אשר הטיף לישראל מימי כזב ויתעם בתוהו לא דרך להשח גבהות עולם ולסור מנתיבות צדק ולסיע גבול אשר

21. הודיות יב 11-15:

זמנו עלי { כז } בליעל להמיר תורתכה אשר שננתה בלבבי בחלקות לעמכה. ויעצורו משקה דעת מצמאים ולצמאם ישקום חומץ למע הבט אל תעותם להתהולל במועדיה'מ' להתפש במצודותם. כי אתה אל תנאץ כל מחשבת בליעל ועצתכה היא תקום ומחשבת לבכה תכון לנצח. והמה נעלמים זמות בליעל יחשובו וידרשוכה בלב ולב ולא נכונו באמתכה. שורש פורה רוש ולענה במחשבותם.

22. ויקרא יח 24-30:

אל־תטמאו בכל־אלה כי בכל־אלה נטמאו הגוֹלִים אֲשֶׁר־אָנִי מְשַׁלַּח מִפְּנֵיכֶם. וְתִטְמֵא הָאָרֶץ וְאֶפְקֹד עֲוֹנָה עָלֶיהָ וְתִקֶּא הָאָרֶץ אֶת־יִשְׁבֵיהָ. וְשִׁמְרֶתֶם אֹתָם אֶת־חֻקֹּתַי וְאֶת־מִשְׁפָּטַי וְלֹא תַעֲשׂוּ מִכָּל הַתּוֹעֵבוֹת הָאֵלֶּה הָאֵזְרוּחַ וְהַגֵּר הַגֵּר בְּתוֹכְכֶם. כִּי אֶת־כָּל־הַתּוֹעֵבוֹת הָאֵל עָשׂוּ אֲנִישֵׁי־הָאָרֶץ אֲשֶׁר לִפְנֵיכֶם וְתִטְמֵא הָאָרֶץ. וְלֹא־תִקֶּא הָאָרֶץ אֶתְכֶם בְּטִמְאָכֶם אֲתָהּ כַּאֲשֶׁר קָאָה אֶת־הַגּוֹי אֲשֶׁר לִפְנֵיכֶם. כִּי כָל־אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה מִכָּל הַתּוֹעֵבוֹת הָאֵלֶּה וְנִכְרְתוּ הַנְּפֹשׁוֹת הַעֲשֹׂת מְקַרְבַּ עִמָּם. וְשִׁמְרֶתֶם אֶת־מִשְׁמְרֹתַי לְבִלְתִּי עֲשׂוֹת מִחֻקּוֹת הַתּוֹעֵבוֹת אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ לִפְנֵיכֶם וְלֹא תִטְמְאוּ בָהֶם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם.

23. ויקרא כ 25-26:

וְהַבְדַּלְתֶּם בֵּין־הַבְּהֵמָה הַטְּהוֹרָה לְטִמְאָה וּבֵין־הָעוֹף הַטָּמֵא לְטְהוֹר וְלֹא־תִשְׁקְצוּ אֶת־נִפְשֹׁתֵיכֶם בְּבִהֵמָה וּבְעוֹף וּבְכָל־אֲשֶׁר תִּרְמֹשׁ הָאֲדָמָה אֲשֶׁר־הַבְּדַלְתִּי לָכֶם לְטִמְאָה. וְהֵייתֶם לִי קְדוֹשִׁים כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי יְהוָה וְאַבְדַּל אֶתְכֶם מִרְחַעֲמֵי הַקְּהוֹת לִי.

24. יחזקאל יד 4-6:

לְכֹן דַּבְרָאוֹתַם וְאִמְרַתְּ אֵלֵיהֶם כֹּה־אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה אֵישׁ אֵישׁ מִבֵּית יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יַעֲלֶה אֶת־גִּלּוּלָיו אֶל־לְבָבוֹ וּמִכְשׁוֹל עֲוֹנוֹ יֵשִׁים נֶכַח פְּנָיו וּבָא אֶל־הַנְּבִיא אֲנִי יְהוָה נַעֲנִיתִי לוֹ בַּה [בָּא] בְּרַב גִּלּוּלָיו. לִמְעַן תִּפְשׂ אֶת־בַּיִת־יִשְׂרָאֵל בְּלִבָּם אֲשֶׁר נִזְרוּ מֵעָלַי בְּגִלּוּלֵיהֶם כָּל־סָם. לְכֹן אָמַר אֶל־בַּיִת יִשְׂרָאֵל כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה שׁוּבוּ וְהִשְׁבִּיבוּ מֵעַל גִּלּוּלֵיכֶם וּמֵעַל כָּל־תּוֹעֵבוֹתֵיכֶם הַשִּׁיבוּ פְּנֵיכֶם.

25. יובלים ז 21:

כי בגלל שלושת אלה היה המבול על הארץ כי בגלל הזנות אשר זנו העירים מחוק תפונם. וילכו אחר בנות האדם ויקחו נשים מכול אשר בחרו עשתה טמאה ראשונה.

26. סנהדרין עד א:

כל עבירות שבתורה אם אומרין לאדם עבור ואל תהרג יעבור ואל יהרג חוץ מעבודת כוכבים וגילוי עריות ושפיכות דמים ועבודת כוכבים לא.

27. לוקס ח 14:

הנופלים בין הקוצים הם השומעים אשר בלכתם נחנקים בדאגות ובעושר ובתענוגות החיים, ואינם עושים פרי ראוי לאכילה.

28. אל האפסים ה 3:

וכיאה לקדושים, אף לא תעלו על דל שפתיכם מעשי זנות וכל טמאה או תאוותנות... כל זונה או טמא או בעל תאוות, שאינו אלא עובד אלילים, אין לו נחלה במלכות המשיח והאלוהים.

29. אל הקולוסים ג 5:

על כן מותנתו את האיברים השיכים לארץ, את הזנות והטמאה והזמה והתאוה הרעה.

30. לוקס כא 33-36:

השמים והארץ יעברו ודברי לא יעברו. השמרו לכם שלא יכבד לבבכם בשתיה ובשכרון ובדאגות החיים והיום ההוא יבוא עליכם פתאום. כי כמו פח יבוא על כל היושבים על פני כל הארץ. לכן עמדו על המשמר בכל עת והתפללו שיהיה בכחכם להמלט מכל העתידות האלה ולהתיצב לפני בן האדם.

31. ישעיה כד 21-23:

וְהָיָה בַיּוֹם הַהוּא יִפְקֹד יְהוָה עַל־צָבָא הַמָּרוֹם בַּמָּרוֹם וְעַל־מַלְכֵי הָאֲדָמָה עַל־הָאֲדָמָה. וְאַסְפּוּ אֲסִיפָה אֲסִיר עַל־בּוֹר וְסָגְרוּ עַל־מִסְגָּר וַיִּמְרַב יָמַיִם יִפְקְדוּ. וְחִפְרָה הַלְבָנָה וּבּוֹשָׁה הַחֲמָה כִּי־מֵלֶךְ יְהוָה צְבָאוֹת בָּהָר צִיּוֹן וּבִירוּשָׁלַם וַיִּגְדֹּד זָקְנָיו כְּבוֹד.

32. ישעיה יד 12-21:

אֵיךְ נִפְלְתָ מִשָּׁמַיִם הַיֵּלֶל בְּרִשְׁמֵחַ נִגְדַעְתָּ לְאֶרֶץ חוֹלָשׁ עַל־גּוֹיִם. וְאַתָּה אִמְרַת בְּלִבְבְּךָ הַשָּׁמַיִם אֶעֱלֶה מִמַּעַל לְכוֹכְבֵי־אֵל אֲרִים כְּסָאִי וְאֶשֶׁב בְּהַר־מוֹעֵד בִּירְכַתִּי צָפוֹן. אֶעֱלֶה עַל־בְּמַתִּי עַב אֲדַמָּה לְעֵלְיוֹן. אֵיךְ אֶל־שָׂאוֹל תִּוְרַד אֶל־יִרְכַת־יָבֹר. רֵאִיךְ אֵלֶיךָ יִשְׁגִּיחוּ אֵלֶיךָ יִתְבוֹנְנוּ הַזֶּה הָאִישׁ מְרֻגָז הָאֶרֶץ מְרַעֵשׂ מִמְּלָכוֹת. שָׁם תִּבְל כַּמִּדְבָּר וְעָרְיו הָרָס אֲסִירָיו לֹא־פָתַח בְּיָתָהּ. כָּל־מַלְכֵי גּוֹיִם כָּלָם שָׁכְבוּ בְּכָבוֹד אִישׁ בְּבֵיתוֹ. וְאַתָּה הִשְׁלַכְתָּ מִקְבְּרָךְ כְּנֶצֶר נִתְעַב לְבוֹשׁ הָרָגִים מִטְעָנִי חָרַב יוֹרְדֵי אֶל־אֲבְנֵי־יָבֹר כְּפֶגֶר מוֹבָס. לֹא־תִחַד אֲתָם בְּקִבוּרָה כִּי־אֶרְצֶךָ שַׁחַת עִמָּךְ הָרַגְתָּ לֹא־יִקְרָא לְעוֹלָם זֶרַע מְרַעִים. הִכִּינוּ לְבָנָיו מִטְבַּח פַּעֲזוֹן אֲבוֹתָם בְּלִיקְמוֹ וַיִּרְשׁוּ אֶרֶץ וּמְלָאוּ פְּנִיתֶיבָל עָרִים.

33. חנוך א נד 1-9:

ואביט ואפן אל חלק הארץ האחר וארא שם נחל עמוק בוער באש. ויביאו את המלכים ואת התקיפים וישליכום אל הנחל העמוק הזה. ושם ראו עיני בעשותם את כליהם כבלי ברזל ואין שיעור למשקל. ואשאל את מלאך השלום ההולך איתי לאמר למי מכינים את הכבלים האלה. ויאמר אלי את אלה מכינים לצבאות עזזאל לקחת אותם ולהשליכם אל תחתית כל העונש וכסו את לחייהם באבנים חדות כאשר צוה אדון הרוחות. ומיכאל וגבריאל ורפאל ופנואל הם יתפשו בהם ביום הגדול והוא והשליכום ביום ההוא אל התנור הבווער למען יפרע אדון הרוחות מהם בשל עונם בשמעם אל-השטן ובהתעותם את יושבי הארץ. ובימים ההם תבוא פורענות מאת אדון הרוחות והוא יפתח את כל אוצרות המים יחברו אל המים אשר בשמים ממעל הם זכרים והמים אשר מתחת לארץ הם נקבות. ומחו את כל היושב על הארץ ואת כל היושבים תחת קצות השמים.

34. חנוך א מו 4-8:

ובן האדם הזה אשר ראית יסיר את המלכים ואת התקיפים ממושבותיהם ואת בעלי הכוח מכסאותיהם ופתח מוסרות החזקים ושבר שני החוטאים. והוא יוריד מכסאותיהם וממלכותיהם את המלכים אשר לא ירוממו וישבחו אותו ולא יודו מאין נתנה להם הממלכה. והוא יפיל פני החזקים ומלא אותם בושט וחושך יהיה משכנם ורמה תהי משכבם ולא יקוו לקום ממשכבם יען כי שם אדון הרוחות לא עלו. והם השופטים את כוכבי השמים וירימו ידיהם נגד עליון וידרכו על הארץ וישבו עליה וכל מעשיהם יוכיחו רשעתם וחילם בעשרם ואמונתם באלוהים אשר עשו ידיהם ובשם אדון הרוחות יכחשו. והם רדפים את בתי כנסיותיו ואת הדבקים בשם אלוהי הרוחות.

35. תהלים ב 2-5:

יִתְצַבּוּ מַלְכֵי־אֶרֶץ וְרוֹזְנִים נֹסְדוּ־יַחַד עַל־יְהוָה וְעַל־מִשְׁיָחוֹ. גִּנְתָּקָה אֶת־מוֹסְרוֹתֵינוּ וְנִשְׁלִיכָה מִמֶּנּוּ עֲבַתֵינוּ. יוֹשֵׁב בְּשָׁמַיִם יִשְׁתַּק אֲדָנִי יִלְעָגְלֵמוּ. אֵץ יִדְבַר אֱלִימוֹ בְּאֶפֶס וּבְחֶרְוֵנוּ יִבְהַלְמוּ. וְאֲנִי נִסְכַּתִּי מִלְכֵי עַל־צִיּוֹן הַר־קֹדֶשׁ.

36. מעשי השליחים ז 25-27:

בפי עבדך דוד אבינו אמרת ברוח הקודש: "למה רגשו גוים ולאומים יהגו ריק? יתיצבו מלכי ארץ ורוזנים נוסדו יחד על ה' ועל משיחו" כי אמנם נאספו בעיר הזאת הורדוס ופונטיוס פילטוס עם גוים ולאומי ישראל על עבדך הקדוש ישוע אשר משחת.